

ProjectCenter

www.ProjectCenter.ir

📷 | @projehcenter

👉 | @projehcenter_ir

...

مدیریت اسلامی

فهرست مطالب

موضوع	صفحه
مفهوم و تعریف مدیریت اسلامی	۱
رابطه مدیریت با اسلام:	۱
سرچشمه مشروعیت مدیریت اسلامی:	۲
وظایف مدیریت (فرایند مدیریت)	۲
تصمیم گیری:	۳
تعریف تصمیم گیری:	۴
اهمیت تصمیم گیری:	۴
مبانی تصمیم گیری در مدیریت اسلامی :	۶
الف :تجربه های گذشته :	۶
ب :دوراندیشی و عاقبت نگری (آینده نگری) :	۷
ج : بهره گیری از مشاورت :	۹
با چه کسانی باید مشورت کرد ؟ (ویژگی مشاور)	۱۰
با چه کسانی نباید مشورت کرد ؟	۱۱
مزایای مشورت در تصمیم گیری :	۱۱
توکل از دیدگاه عرفا :	۱۴
امر بر توکل :	۱۴
توکل وعلل و اسباب ظاهری :	۱۶
توکل چگونه مدیر مسلمان را یاری می دهد ؟	۱۶
چرا باید توکل کرد ؟	۱۷
توکل در آیات و روایات :	۱۷
الف (مکین (شأن و منزلت) :	۱۹
ب (امین :	۱۹
ج : حفیظ (نگهدارنده و حافظ)	۲۰
د : علیم (علم و دانش) :	۲۰
حیاء و پاکدامنی :	۲۰

- بیوتات صالحه (خانواده های شریف و تجیب) ۲۰
- دینداری و سابقه ترین : ۲۱
- ۳ - امر سوم ، مشورت : ۲۲
- مراحل تصمیم گیری : ۲۲
- مرحله اول : ۲۳
- اقسام شورا در اسلام : ۲۴
- ۲ - شورای مشورتی : ۲۴
- مرحله دوم : ۲۵
- مرحله سوم : ۲۵
- علل و اسباب ضعفهای تصمیم گیری : ۲۶
- ۱ - تردید و دو دلی ۲۶
- ۲ - ترس و وحشت از نتایج تصمیمات : ۲۷
- ۳ - تسویف (کار امروز به فردا انداختن) ۲۷
- ۴ - عدم اعتماد به نفس : ۲۸
- ۵ - پیروی از وسواس و هوای نفس : ۲۸
- احتیاط بیش از حد : ۲۹
- تصمیم گیری گروهی : ۲۹
- مزایای تصمیم گیری گروهی ۲۹
- معایب و ضعفهای تصمیم گیری گروهی : ۳۰

مفهوم و تعریف مدیریت اسلامی

مدیریت اسلامی، یعنی اگر بخش از «مدیریت» و فرآیند آن که هستند بر ویح الهی و منابع اسلامی باشد که وجه تمایز آن با دیگر مدیریت ها را می توان در موارد ذیل دانست:

۱- مبتنی بر وحی الهی است.

۲- در آن از استثمار و استعمار و یا بهره کشی انسان از انسان خبری نیست.

۳- مبتنی بر ارزشهای متعالی، مطلق و ثابتی است.

۴- بر پایه تعالی، کرامت و شرافت انسانی استوار است.

و تعبیر «مدیریت اسلامی» حاکی از این است که «مدیریت» می تواند دارای صفت «اسلامی» و یا «غیر اسلامی» باشد که ارتباط بین مباحث مدیریت و اسلام را منعکس می نماید.

رابطه مدیریت با اسلام:

بطور کلی مهمترین ارتباطی که میان علوم (بویژه علوم کاربردی) و ادیان (بویژه اسلام) وجود دارد و طبعاً در مورد مدیریت هم صدق می کند، رابطه جهان بینی اسلامی و رابطه نظام ارزشی اسلام با علوم انسانی است که رابطه اول از راه تأثیر نظریات اسلامی پیرامون هستی شناسی و انسان شناسی بعنوان اصول موضوعه در علوم انسانی و از جمله مدیریت

تجلی می کند و رابطه دوم از راه تأثیر ارزشهای اسلامی در تعیین اهداف و خط مشی ها و روشهای علمی ظاهر می شود^(۱)

سرچشمه مشروعیت مدیریت اسلامی:

مدیریت ارتباط تنگاتنگی با جهان بینی اسلامی دارد و براساس توحید، مجموعه جهان هستی یک واحد بیش نیست که از سوی خدای واحد به وجود آمده. واژه «رَب» که ما انسانها روزی ده مرتبه به کار می بریم به معنی «سرپرست» مدیر و مدبر هست؛ براساس این تفکر، تمام مدیریتها به «مدیریت خداوند» باز می گردد و شاخه هایی از آن هستند، همانطوری که تمام مالکیتها از او سرچشمه می گیرد و مالک تمام هستی اوست. به ما آزادی، اراده، لیاقت، مالکیت و مدیریت در محیط زندگی خودمان بخشیده است، او ما را به عنوان نماینده و جانشین (خلیفه...) در زمین برگزیده و شایستگی های لازم را برای این «نماینده» به ما عنایت فرموده است.

وظایف مدیریت (فرایند مدیریت)

امروزه یکی از مهمترین فعالیتهای زندگی اجتماعی انسان «مدیریت» است، در زمان حاضر تنها به کمک این فعالیت «مدیریت» است که مأموریتها و اهداف سازمانهای اجتماعی با توجه به امکانات و منابعی که در اختیار هست تحقق می یابد، زیرا به بهترین وجه ممکن از منابع و امکانات موجود بهره برداری شده و توانایی و استعداد انسانها را فعالیت می بخشد. مدیران در انجام مأموریت خویش فرآیند و یا وظایفی را مثل تصمیم گیری، برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و رهبری، نظارت و کنترل، هماهنگی،

۱- برگرفته از مقاله مصباح یزدی با اندکی تلخیص از کتاب «نگرش بر مدیریت در اسلام»

انگیزش و ارتباطات را پیگیری کرده ، که در واقع این مجموعه ، فعالیت «مدیریت» و وظایف او را تشکیل داده و با هماهنگی همه آنها نیل به اهداف را ممکن می سازد؛ در این باره صاحب نظران هر یک به گونه ای متفاوت مدیریت را تعریف نموده اند که یکی آن را هنر انجام امور به وسیله دیگران توصیف نموده و بر نقش دیگران و قبول هدف از سوی آنان تأکید کرده است.^(۱) گروهی نیز آن را علم و هنر هماهنگی کوششها و مساعی اعضای سازمان و استفاده از منابع برای نیل به هدف مشخص توصیف کرده اند. و گروهی دیگر مدیریت را در قالب انجام وظایفی مثل برنامه ریزی ، سازماندهی و هماهنگی و .. بیان نموده اند و یکی از دانشمندان مدیریت و اقتصاد^(۲) مدیریت را تصمیم گیری دانسته و این وظیفه را بهترین و اصلی ترین نقش مدیر قلمداد کرده است. و برخی نیز برای مدیر وظایف و نقشهایی مانند رهبری ، منبع اطلاعاتی و عامل تصمیم گیری و روابط با سایر سازمانها بر شمرده اند.^(۳)

تصمیم گیری:

یکی از فعالیتهای مهم مدیریت که هسته و جوهر همه فعالیتهای دیگر را تشکیل می دهد، تصمیم گیری است . مناسب است ابتدا به اهمیت و ضرورت تصمیم گیری در مدیریت پردازیم.

۱ - التون مایو - به نقل از مدیریت عمومی آقای الوانی

۲ - هربرت سیمون - به نقل از مدیریت عمومی آقای الوانی.

۳ - هنری منتز برگ ، به نقل از مدیریت عمومی.